

Katsaus kasvuyrittäjyyden ohjelman luonnosversioon

Jaana Lappi TEM

19.11.2024

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Kasvuyrittäjyyden ohjelman lähtökohdat

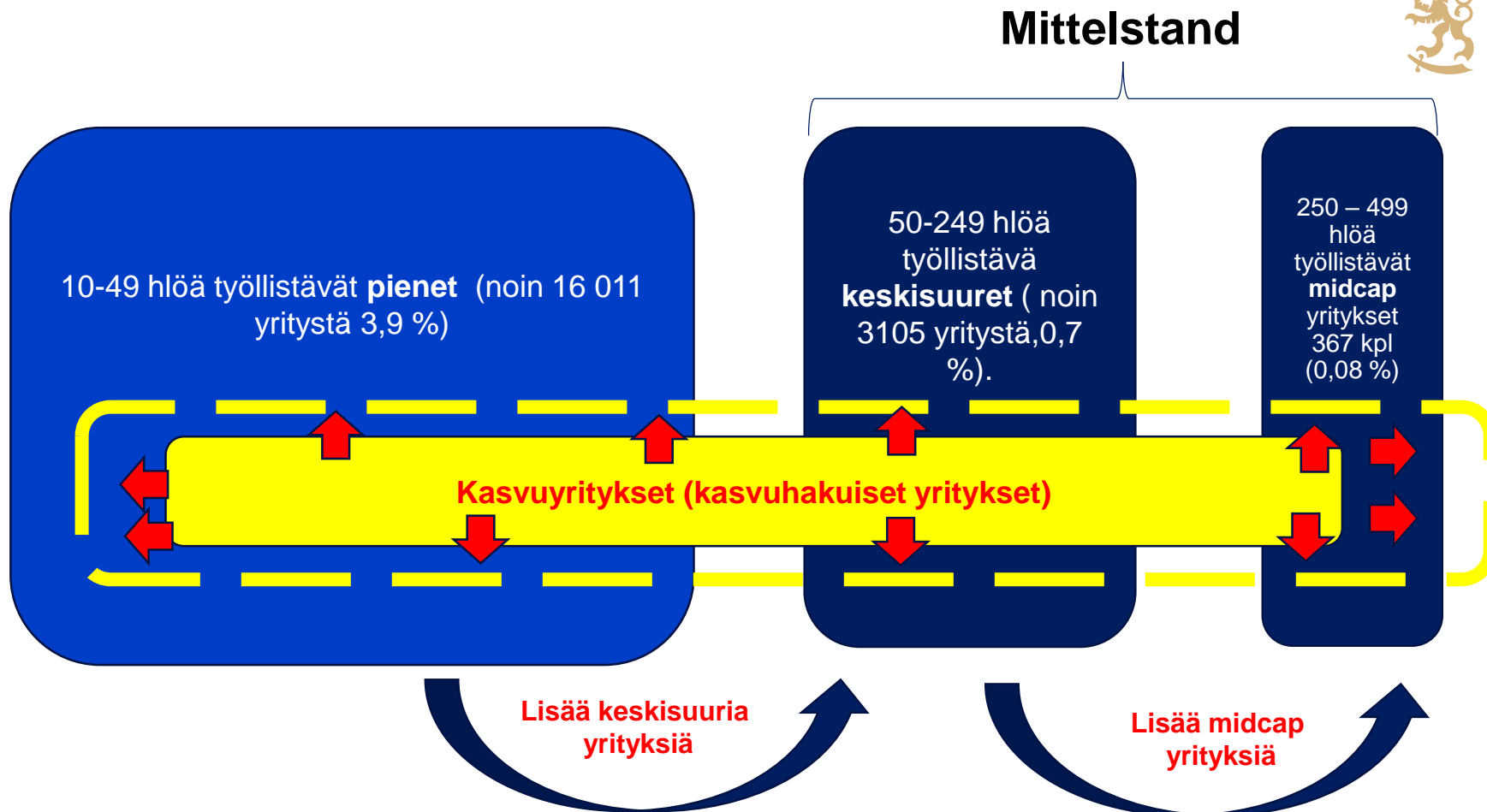
Hallitusohjelmakirjaus:

*”Talouden ja viennin kivijalkaa vahvistetaan sitoutumalla toimenpiteisiin, joilla **tuplataan kasvuhakuisten keskisuurten yrittäjävetoisten yritysten (ns. Mittelstand) määrä vuoteen 2030 mennessä**”*

Miksi kannattaa tavoitella lisää keskisuuria yrityksiä?

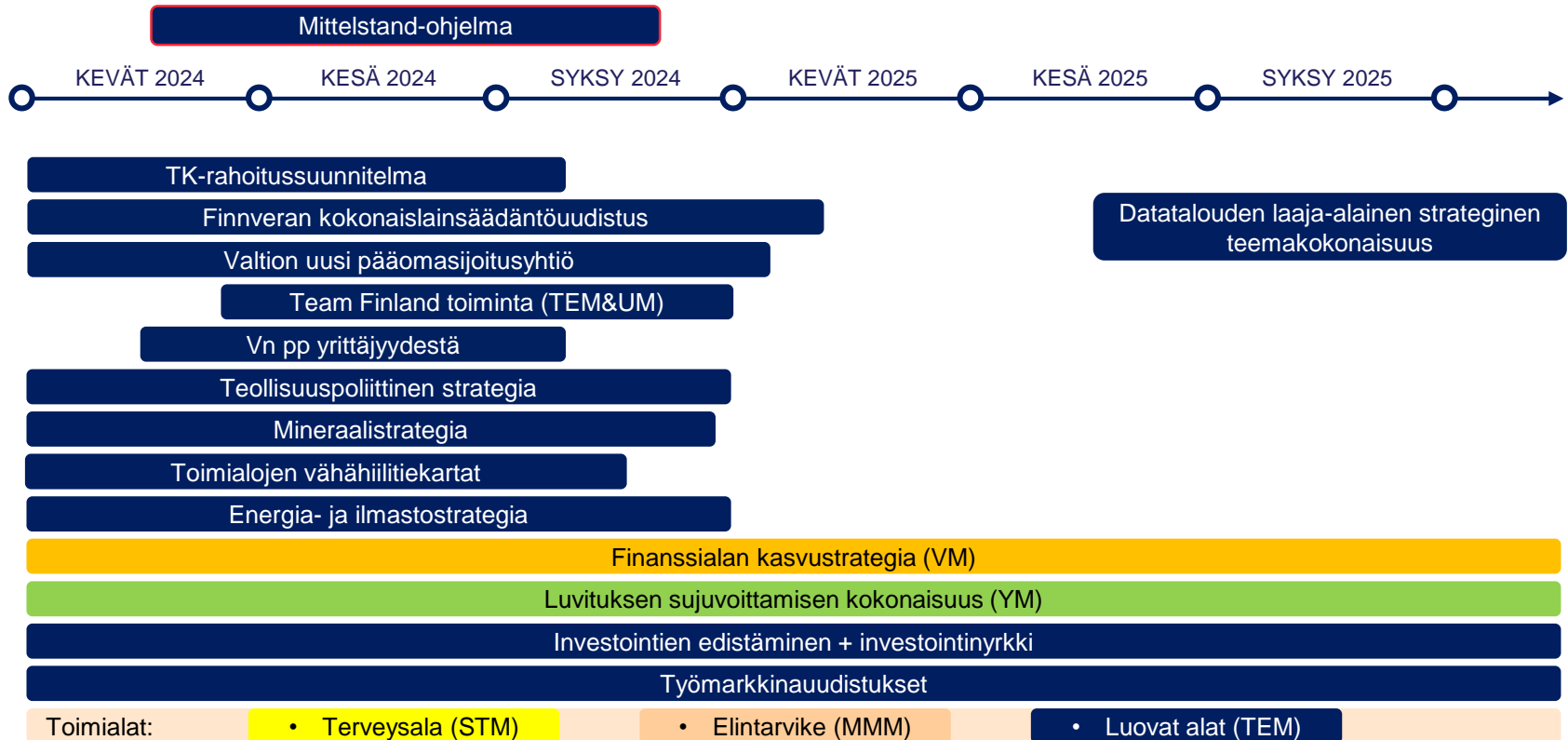
- **Kansantaloudellinen vipuvaikutus:** huolimatta yrityskannan pienestä osuudesta ovat keskisuuret yritykset tärkeitä työllistäjiä ja ne tuottavat merkittävää arvonlisää.
- **Tarvitaan lisää vientiyrityksiä: nykyisin vain 100 yritystä tuottaa 2/3 Suomen viennistä.** Viennin kivijalka on kapea verrokkimaihinkin verrattuna ja tämä heikkous korostuu erityisesti ennakoimattomia kriisejä kohdatessamme. Keskisuuret yritykset ovat kokonsa puolesta potentiaalisia kasvavia ja kansainvälistyjiä.
- **Verkostovaikutus** – keskisuuret yritykset ovat isoja alihankkijoita ja veturiyrityksiä, joiden mukana pienyrityksetkin pääsevät kiinni kasvuun ja kansainvälistymiseen.
- **Kasvuun vaikuttavat kasvuyritysten määrä, kasvun vauhti ja kasvuyritysten koko (OECD)**

Kohdejoukon fokusointia

Kasvuyrittäjyyden ohjelman tavoitteena on vauhdittaa keskisuurten ja midcap-yritysten ja kasvuyritysten määrän lisäämistä. Ohjelmassa otetaan lisäksi huomioon pienet yritykset (≥10 henkeä työllistävät), joilla on potentiaalia kasvaa keskisuuriksi yrityksiksi.

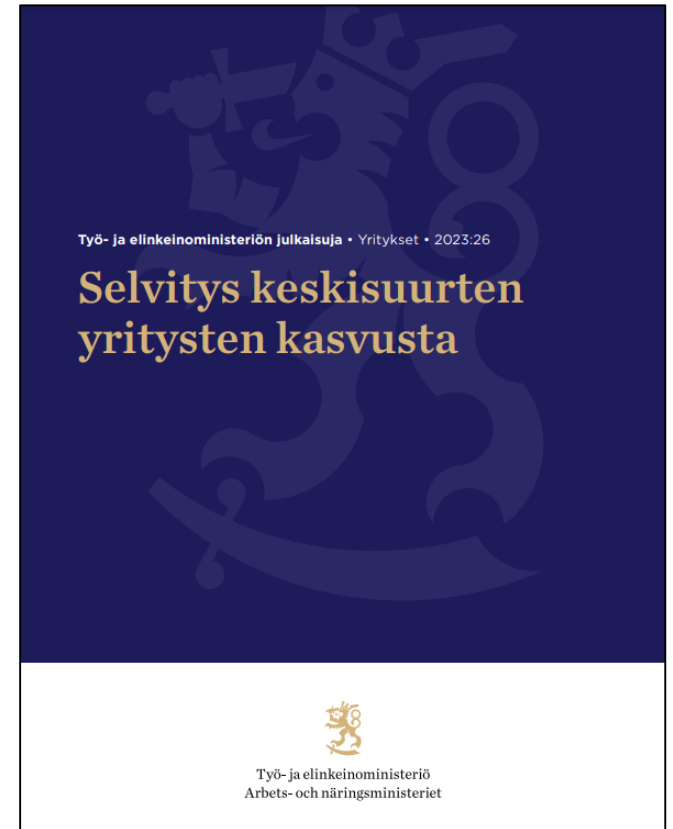
Keskeisiä hallitusohjelman toimenpiteitä kestävä kasvun vauhdittajaksi

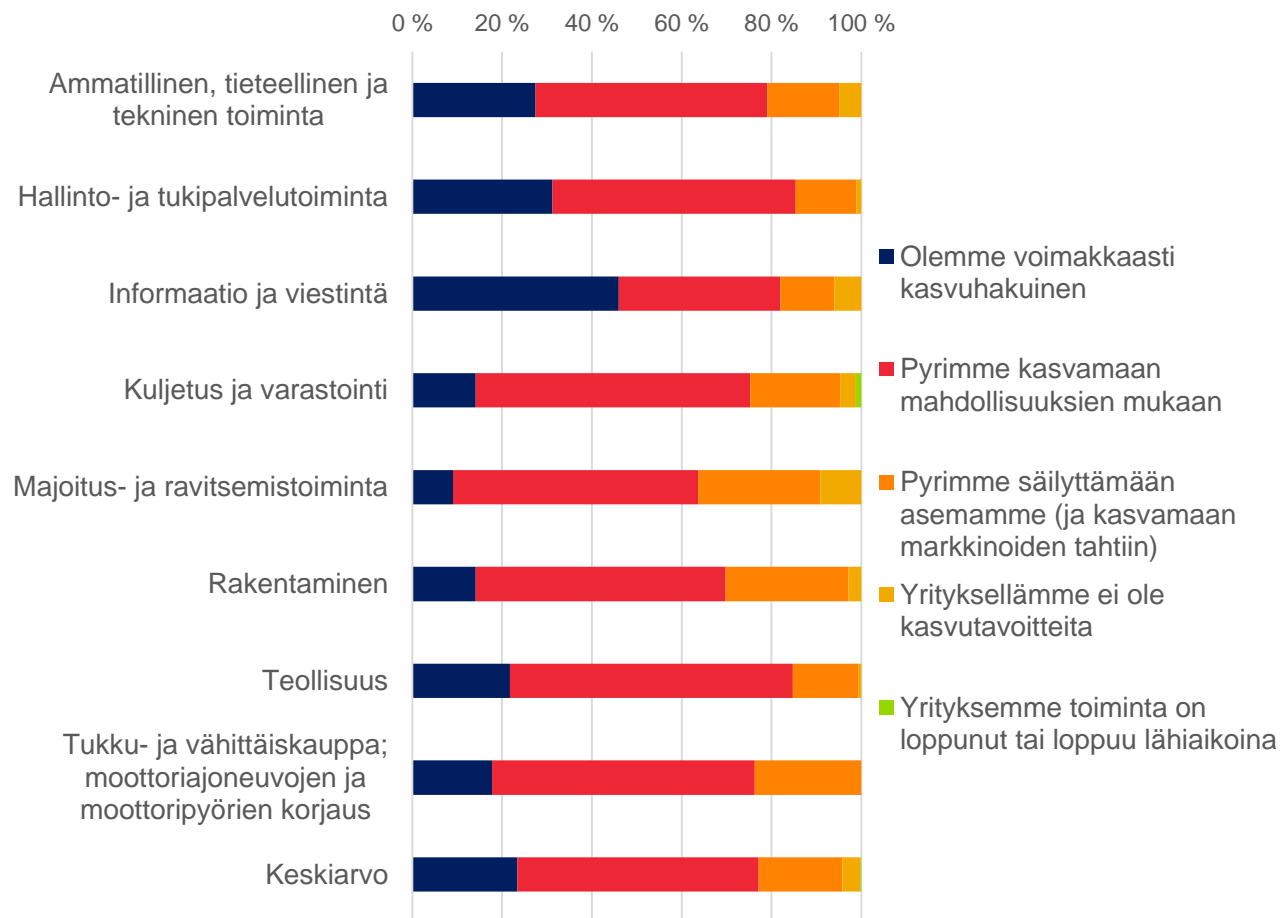
Selvitys keskisuurten yritysten kasvusta 2023, Toimenpidesuosituksat

1. Keskisuuret (ja midcap) yritykset selkeämmin julkisten yrityspalveluiden kohdejoukoksi sekä tavoitetason nostaminen
2. Uudistumisen ja kestävän kasvun esteiden poistaminen ja rahoituksen suuntaaminen markkinaehtoiseen digi- ja vihreään siirtymään.
3. Suomen vahvuusalueet ja keskisuuret yritykset niiden vetureina
4. Osaamisen tason nostaminen ja osaajapulan helpottaminen
5. Tietopohjan lisääminen ja kehittäminen sekä parempi tilannekuva keskisuurista ja midcap-yrityksistä

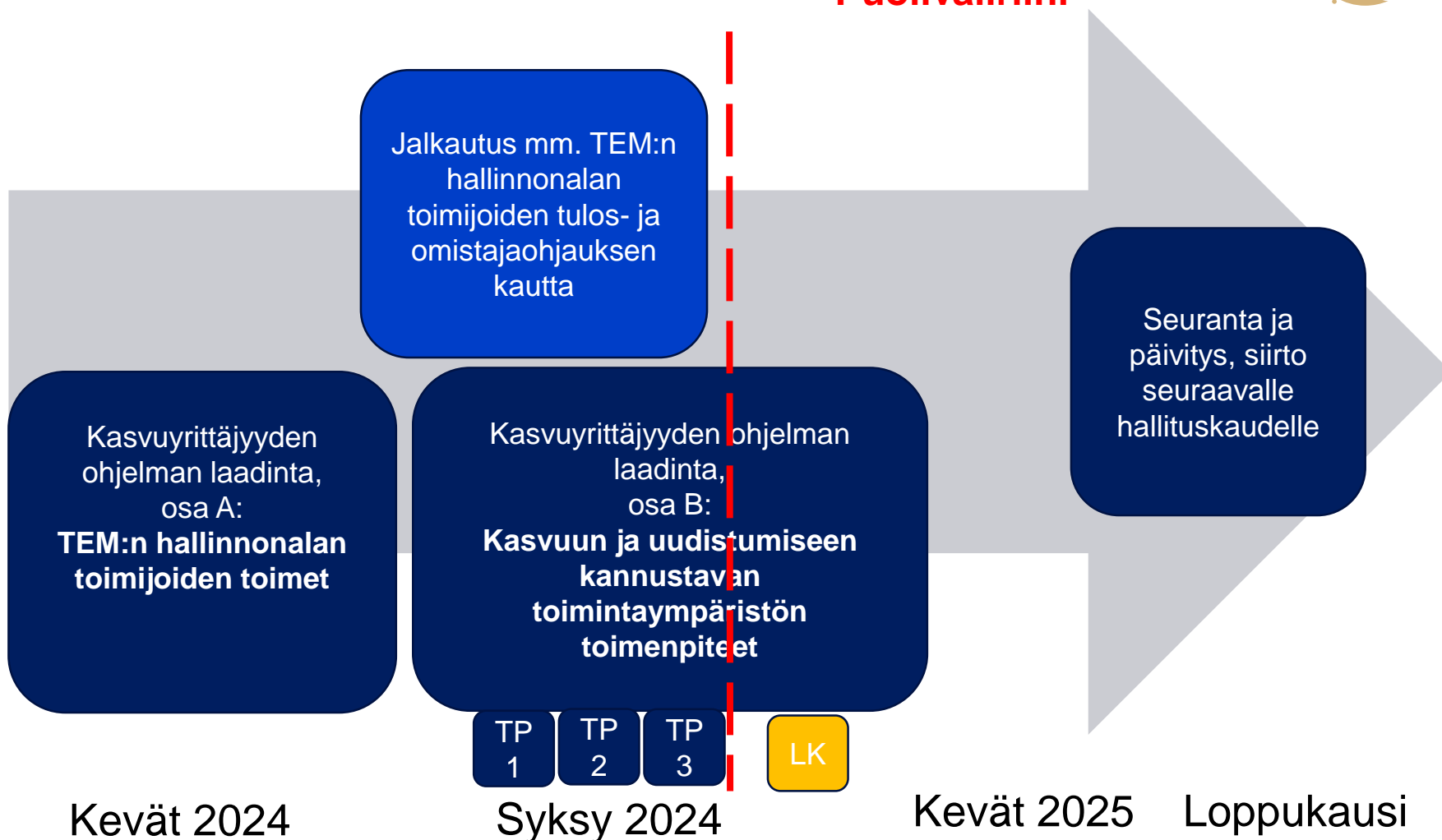
Keskisuurten ja midcap-yritysten kasvuhakuisuus toimialoittain

Kasvuyrittäjyyden ohjelma

Puoliväliriihi

Lopputuotoksena toimenpideohjelma

Sisällysluettelo:

- 1. Lähtökohdat ja tavoitteet**
- 2. Katsaus kasvuyritysten yleiseen toimintaympäristöön ja kasvuyrityksiin**
- 3. Tavoitteet ja toimenpiteet**
  - 3.1 TEM:n hallinnonalan toimijoiden toimenpiteet
  - 3.2 Kasvuun ja uudistamiseen kannustava toimintaympäristö:
    - 3.2.1 Rahoituksen toimenpiteet
    - 3.2.2 Verotukseen liittyvät toimenpiteet
    - 3.2.3 Osaamiseen ja osaavaan työvoimaan liittyvät toimenpiteet
    - 3.2.4 Tuottavuuden lisäämisen toimenpiteet
    - 3.2.5 Muut toimenpiteet
- 4. Kasvuyrittäjyyden ohjelman seuranta**
- 5. Liite: kasvuyrityskatsaus**

Lopputuotoksena toimenpideohjelma

Sisällysluettelo:

1. Lähtökohdat ja tavoitteet
2. Katsaus kasvuyritysten yleiseen toimintaympäristöön ja kasvuyrityksiin
3. Tavoitteet ja toimenpiteet
  - 3.1 TEM:n hallinnonalan toimijoiden toimenpiteet
  - 3.2 Kasvuun ja uudistamiseen kannustava toimintaympäristö:
    - 3.2.1 Rahoituksen toimenpiteet
    - 3.2.2 Verotukseen liittyvät toimenpiteet
    - 3.2.3 Osaamiseen ja osaavaan työvoimaan liittyvät toimenpiteet
    - 3.2.4 Tuottavuuden lisäämisen toimenpiteet
    - 3.2.5 Muut toimenpiteet
4. Kasvuyrittäjyyden ohjelman seuranta
5. Liite: kasvuyrityskatsaus

3.1. TEM –toimijoiden tavoitteet ja toimenpiteet

1/3

Tavoitteet ja toimenpiteet liittyvät uudistumisen vauhdittamiseen, kasvurahoituksen terävöittämiseen ja palveluketjujen toimivuuden parantamiseen.

- 1. Vauhditetaan mittelstand-yritysten tai sellaiseksi aikovien uudistumista siten, että uudistuminen ja kansainvälistyminen ovat yhä useamman yrityksen kasvun ajuri.**

Toimenpiteinä mm. Mittelstand-aktivointikampanja ja Work in -palveluiden kytkeminen tiiviimmin.

- 2. Kannustetaan yrityksiä - erityisesti keskisuuria - rohkeampaan riskinottoon ja uudistumiseen hyödyntämällä yrityksissä tehtävää tki-toimintaa esimerkiksi hyödyntämällä t&k-tukia ja t&k-verokannustimia.**

Toimenpiteinä mm. T&K-verokannustimen esille tuominen, keskisuurille yrityksille suunnatut veturihankkeet

- 3. Lisätään digitalisaation, datan, suurteho- ja kvanttilaskennan sekä tekoälyn hyödyntämistä kasvun mahdollistajina.**

Käynnistettävän Datatalouden kasvuohjelman ohella mm. seuraavia toimia: Vahvistetaan pk-yritysten valmiuksia ottaa käyttöön em. teknologioita, vauhditetaan tekoälyn käyttöönottoa fokusoiduilla toimenpiteillä.

3.1. TEM-toimijoiden tavoitteet ja toimenpiteet

2/3

- 4. Tiivistetään TEM-toimijoiden yhteistyötä nopeasti kasvavien yritysten hankkeiden rahoituksessa ja suunnataan rahoitusta nopeasti kasvaville yrityksille ja uusille toimialoille. Maksimoidaan kärkihankkeissa EU- ja yksityisen rahoituksen määrä, kansainvälistyminen ja vienti sekä mahdollistetaan yritysten kasvaminen Suomessa merkittäviin kokoluokkiin.**

Toimenpiteinä: TEM-toimijoiden yhteinen näkemys ja yhteistyön tiivistys, Tesin uudistus sekä FV:n riskinoton kasvattaminen, EU:n rahoitusvälineiden parempi tuntemus.

- 5. Huolehditaan innovaatorahoituksen tasosta, jotta kyetään muuttamaan mm. T&K-toimintaa innovaatioiksi ja kansainväliseksi liiketoiminnaksi ja sen kasvuksi.**

Toimenpiteinä: Arvioidaan uudelleen BF:n innovaatorahoituksen taso ottaen huomioon valtion T&K-rahoitukseen tekemät ja tulevat lisäykset.
TEM, BF

3.1. TEM-toimijoiden tavoitteet ja toimenpiteet

3/3

- 6. Huolehditaan, että tulevilla elinvoimakeskuksilla on tarvittavat resurssit toimia kaikilla alueilla yritysten kasvu- ja kansainvälistymispolun ja lisätään alueellista yhteistyötä.**

Toimenpiteinä mm. osa TK-lisärahoituksesta kohdennetaan tulevien elinvoimakeskusten kautta, tulevien elinvoimakeskusten rooli alueellisessa yhteistyössä.

- 7. Kehitetään kasvuyritysten kansainvälistymispalveluita siten, että Team Finland-rahoitus- ja palvelupolku maakunnasta maailmalle on katkeamaton.**

Toimenpiteet täsmentyvät myöhemmin.

Lopputuotoksena toimenpideohjelma

Sisällysluettelo:

1. Lähtökohdat ja tavoitteet
2. Katsaus kasvuyritysten yleiseen toimintaympäristöön ja kasvuyrityksiin
3. Tavoitteet ja toimenpiteet
  - 3.1 TEM:n hallinnonalan toimijoiden tavoitteet ja toimenpiteet
  - ➔ **3.2 Kasvuun ja uudistamiseen kannustava toimintaympäristö:**
    - 3.2.1 Rahoituksen toimenpiteet
    - 3.2.2 Verotukseen liittyvät toimenpiteet
    - 3.2.3 Osaamiseen ja osaavaan työvoimaan liittyvät toimenpiteet
    - 3.2.4 Tuottavuuden lisäämisen toimenpiteet
    - 3.2.5 Muut toimenpiteet
4. Kasvuyrittäjyyden ohjelman seuranta
5. Liite: kasvuyrityskatsaus

3.2 Kasvuun ja uudistamiseen kannustavan toimintaympäristön toimenpiteet

3.2.1 Rahoituksen toimenpiteet

- 8. Vahvistetaan yksityisen pääomasijoitusmarkkinan toimintaa ja puretaan kasvuyritysten pääomarahoituksen kapeikkoja kehittämällä pääomasijoittamisen toimintaedellytyksiä**
  - Kasvatetaan rahastojen kokoa tukemalla sijoitusten saamista pääomasijoitusrahastoihin mm. finanssialan kasvustrategiassa määriteltävillä toimilla ja Tesi-uudistuksella
  - Lisätään kansainvälisten pääomasijoittajien kiinnostusta sijoittaa suomalaisiin pääsijoitusrahastoihin
  - Mahdollistetaan yleishyödyllisten yhteisöjen sijoitukset kommandiitti-yhtiömuotoisiin pääomarahastoihin ilman tuloveroseuraamuksia kehysriihen kirjauksen mukaisesti
- 9. Talousosaamisen ja kansankapitalismin lisääminen**
  - Talousosaamista lisäämällä
- 10. Huolehditaan pankkien kyvystä rahoittaa kasvuyrityksiä**
  - Olemassa oleva ja tuleva sääntely

3.2 Kasvuun ja uudistamiseen kannustavan toimintaympäristön toimenpiteet

3.2.2 Verotukseen liittyvät toimenpiteet

11. Kehitetään edelleen T&K-verohuojennusta

- selvitetään kehitystarpeet ja tehdään tarvittavat muutokset

12. Suurille yhtiöille (korporaatioille) kannusteet VC-rahastosijoitusten tekemiseksi

13. Enkeli- ja startup-ekosysteemin kehittäminen

- käyttöön enkelivähennys, joka mahdollistaa uudelleensijoitettujen varojen luovutusvoittoverotuksen lykkäämisen (osakesäästötilin ulkopuolella)
- Mahdollistetaan, että osakesäästötilille voidaan sijoittaa myös listaamattomiin yrityksiin
- Jatkokehitetään kanssasijoitusrahastoa. Mahdollinen lisäpääomitus päätetään kehys- ja talousarvioprosessissa.
- Julkisten ja yksityisten sijoitusten yhteisrahastojen kehittäminen esim. KRR-mallin jatkokehitys

3.2 Kasvuun ja uudistamiseen kannustavan toimintaympäristön toimenpiteet

3.2.3 Osaamiseen ja osaavaan työvoimaan liittyvät toimenpiteet

14. Selvitetään osaamisen kehittämiseen liittyviä pullonkauloja ja erityistarpeita kasvuyrittäjyyden näkökulmasta ja kannustetaan työnantajia kehittämään osaamista mm. lisäämällä rahoitusta kasvukyvykkyyden nostamiseksi

15. Huolehditaan kasvuyritysten osaamistarpeisiin vastaamisesta sekä osaavan työvoiman saatavuudesta

- Täydennys- ja aikuiskoulutus
- Korkeakoulujen perustutkimus ja yritysysteistyö + opetuksen työelämälähtöinen kehittäminen
- Ammatillisen koulutuksen työelämävastaavuus ja ennakointityö yritysten osaamistarpeista

16. Tehdään Suomesta houkutteleva maa tehdä työtä ja investoida sekä sujuvoitetaan työperäistä maahanmuuttoa

- Työelämäbrändi
- Yritysten kyky vastaanottaa kv. osaajia ja työntekijöitä
- Maahanmuuttoprosessien sujuvoittaminen edelleen
- TE-palveluiden siirto kuntiin, neuvontapalvelut ja kv.rekrypalvelut säilytettävä

3.2 Kasvuun ja uudistamiseen kannustavan toimintaympäristön toimenpiteet

3.2.4 Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet

17. Tutkimustulosten ja osaamisen siirtojen sujuvoittaminen ja lisääminen sekä uuden tutkimuspohjaisen yritystoiminnan kasvattaminen

- Panostukset korkeakoulusektorin TKI-toimintaan on lisättävä merkittävästi ja yritysysteistyöhön kannustaminen
- Korkeakouluille ja tutkijoille kannusteet innovaatioiden ja keksintöjen synnyttämiseen ja kaupallistamiseen sekä ammattimaisen kaupallistamisen ja yritysysteistyön liittyvän osaaminen
- Pidemmällä aikavälillä: korkeakoulujen nk. kolmas tehtävä, yhteiskunnallinen vaikuttaminen

18. Tutkimustulosten ja osaamisen siirtoihin liittyvien käytänteiden yhtenäistäminen ja jakaminen

- Tutkimusorganisaatioiden (korkeakoulut ja tutkimuslaitokset) sisäiset ja rajapintoihin liittyvät käytänteet sekä sopimusehtojen yhtenäistäminen eri keksintölait huomioiden.

3.2 Kasvuun ja uudistamiseen kannustavan toimintaympäristön toimenpiteet

3.2.5 Muut toimenpiteet

19. Kilpailuviranomaisille riittävät valtuudet puuttua kilpailulle haitallisiin yrityskaappoihin mm. alentamalla/poistamalla yrityskaappojen ilmoituksen alaraja
20. Otetaan kasvuyritykset ja innovaatiot paremmin huomioon julkisissa hankinnoissa uudistettaessa hankintalakia sekä sovellettaessa lakia hankinnoissa.
mm. innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen sekä hankintaosaamisen lisääminen
21. Sääntelyä tulee vähentää ja tarpeetonta (kasvua estävää) sääntelyä tulee poistaa. Pieniä ja keskisuuria kasvuyrityksiä tulee tukea uuden sääntelyn (mm. digi- ja vastuullisuussääntely) käyttöönotossa.
22. Tietopohjan lisääminen ja kehittäminen sekä parempi tilannekuva kasvuyrityksistä, erityisesti keskisuurista ja midcap-yrityksistä

Seuraavaksi

- Lausuntokierros marraskuun loppupuolella
- Sähköisen ohjelmadokumentin julkaisun viimeistely ja julkaisu tammi-helmikuussa

Kiitos!

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet